USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelů: **a) M. K.**, **b) L. P.**, **c) I. P.**, **d) T. E.**, **e) M. Z.**, **f) D. Z.**, **g) Ing. Mgr. P. A.**, a **h) I. V.**, a účastníků řízení: **1) Ing. Petr Pavel, M.A.** a **2) Ing. Tomáš Kulhánek, MBA**, oba zastoupeni JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem, sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, a **3) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, týkající se návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo),

takto:

I. Návrhy na vyslovení neplatnosti volby účastníka řízení 1) Ing. Petra Pavla, M.A., prezidentem republiky **se zamítají**.

II. Ve zbytku **se** návrhy **odmítají**.

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Volební stížnosti

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 6. února 2023 návrhy (dále též „volební stížnosti“), jimiž se výše uvedení navrhovatelé a) až f) a navrhovatelka h) domáhají vyslovení neplatnosti prvního kola volby prezidenta republiky konaného a jeho opakování v termínu od 50 do 60 dnů od řádného termínu a odložení druhého kola volby; navrhovatel g) se domáhá vyslovení neplatnosti prvního i druhého kola volby a opakování prvního kola volby v termínu od 50 do 60 dnů od řádného termínu. Všichni navrhovatelé se též domáhají toho, aby byli do prvního kola volby v novém termínu řádně zaregistrování všichni kandidáti, kteří nejpozději 8. listopadu 2022 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra, s výjimkou Josefa Středuly.

[2] S výjimkou popsaných rozdílů v petitu jsou návrhy obsahově totožné, některé se dále odlišují doplňky či úpravami, avšak jen nepodstatnými, proto byly zaevidovány pod jednu spisovou značku.

[3] Navrhovatelé nesouhlasí s postupem Ministerstva vnitra při rozhodování o registraci kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky. Poukazují na porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek při výběru dodavatele počítačového programu pro strojové zpracování podpisů na peticích na podporu kandidatury jednotlivých kandidátů. Upozorňují též na to, že občané při podepisování petičních archů ani kandidáti neudělili souhlas se zpracováním osobních údajů soukromou společností. Dále namítají, že pravomoc zkontrolovat náhodně vybraný vzorek podpisů na peticích nemůže Ministerstvo vnitra delegovat na soukromou společnost. Kontrolu postupu Ministerstva vnitra při ověřování podpisů ze strany Nejvyššího správního soudu považují navrhovatelé za neúčinnou. Z volby tak mohli být vyřazeni kandidáti, kteří předložili zákonem požadovaných 50 000 podpisů.

[4] Navrhovatelky d) a h) dále poukázaly na konkrétní pochybení, jichž se mělo Ministerstvo vnitra v rámci přezkumu petičních archů připojených ke kandidátní listině dopustit vůči Pavlu Zítkovi, a navrhly, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, aby byly výsledky hlasování v jednotlivých okrscích uvedeny na technologii BLOCKCHAIN, aby si každý mohl svou volbu zkontrolovat a zamezilo se možnému podvodu při sčítání.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud předesílá, že podání navrhovatelů a) až f) a h) vyhodnotil podle jejich obsahu [§ 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.")] jako návrh na neplatnost volby prezidenta ve smyslu § 90 odst. 5 s. ř. s. a § 66 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky). Navrhovatelé se sice domáhali vyslovení neplatnosti pouze prvního kola volby (a jeho opakování) v kombinaci s odkladem druhého kola, nicméně nyní, tj. poté, co proběhlo i druhé kolo volby a její celkové výsledky byly řádně vyhlášeny ve Sbírce zákonů, není odklad druhého kola z povahy věci možný (stranou soud ponechává, zda by takové rozhodnutí vůbec mohl vydat, vydával-li by jej v adekvátním „časovém okně"). Z návrhu je navíc zřejmé, že navrhovatelé brojí proti volbě jako celku, a proto Nejvyšší správní soud nepovažoval za nutné je vyzývat k formulaci petitu tak, aby jednoznačně odpovídal textu zákona (srov. obdobně usnesení ze dne 15. února 2018 č. j. Vol 32/2018-20).

[6] Na tomto místě však lze podotknout, že podání volební stížnosti, jejíž součástí je návrh na odklad druhého kola volby, které již proběhlo, samo o sobě vyvolává pochybnosti o tom, zda je takový návrh míněn vážně. Volební stížnosti přitom obsahově odpovídá řadě podání, jimž Nejvyšší správní soud čelí již ode dne předcházejícího zahájení prvního kola volby prezidenta (viz například řízení sp. zn. Vol 2/2023, Vol 3/2023, Vol 6/2023, Vol 12/2023, Vol 13/2023, Vol 19/2023, Vol 20/2023, Vol 23/2023, a řadu jiných).

[7] Uvedené neplatí pro volební stížnost navrhovatele g), jejíž petit směřuje na vyslovení neplatnosti prvního i druhého kola volby (tj. na vyslovení neplatnosti volby). Jinak však i tato volební stížnost obsahuje stejné námitky.

pokračování

[8] Podle § 66 zákona o volbě prezidenta republiky se návrhem na neplatnost volby prezidenta může domáhat ochrany u soudu mimo jiné každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů. Návrh je třeba podat nejpozději 7 dnů po vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta Státní volební komisí. Návrh na neplatnost volby prezidenta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby prezidenta.

[9] Podle § 90 odst. 5 věty první a druhé s. ř. s. se za podmínek stanovených zvláštním zákonem (tj. zákonem o volbě prezidenta republiky) může občan domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti volby. V řízení o neplatnosti volby jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů, na jimiž podané kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo občan, na jehož kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, a ten, jehož volba byla napadena.

[10] Okruh účastníků řízení o návrhu na neplatnost volby prezidenta je jednoznačně vymezen zákonem (citovaný § 90 odst. 5 s. ř. s.). Kromě navrhovatele jsou účastníky řízení příslušný volební orgán (tj. Státní volební komise), ten, kdo podal kandidátní listinu, na níž byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena (v tomto případě Tomáš Kulhánek, který navrhl registraci kandidátní listiny zvoleného kandidáta Petra Pavla), a ten, jehož volba byla napadena (tj. zvolený kandidát Petr Pavel). Postavení těchto subjektů jako účastníků řízení je zřejmé a zároveň již účastníkem řízení nemůže být nikdo jiný, a proto Nejvyšší správní soud navrhovatele nevyzýval k označení účastníků řízení v souladu se zákonem přesto, že ve volebních stížnostech je jako účastník nesprávně označeno pouze Ministerstvo vnitra, odbor voleb (viz shodně již citované usnesení č. j. Vol 32/2018-20).

[11] Volební stížnosti jako takové napadají výlučně proces registrace kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky. Nejvyšší správní soud však setrvale judikuje, **že v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 s. ř. s. nelze brojit proti vadám v registraci kandidátní listiny** (z poslední doby například usnesení ze dne 13. února 2018 č. j. Vol 30/2018-21). K napadení registrace slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. a § 65 zákona o volbě prezidenta republiky. Ve volebním soudnictví se totiž „uplatňuje zásada souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, což znamená, že po uzavření některé fáze volebního procesu nelze tutéž fázi znovu otevírat a zpětně zpochybňovat. Tato zásada se projevuje v právní úpravě třemi samostatnými řízeními, která spadají pod volební soudnictví: řízení o ochraně ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), řízení o ochraně ve věci registrace kandidátů a kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.) a konečně řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování (§ 90 s. ř. s.)“ (usnesení ze dne 10. listopadu 2016 č. j. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017 Sb. NSS).

[12] Rozhodnutí Ministerstva vnitra o registraci kandidátních listin pro nyní proběhlou volbu prezidenta byla předmětem přezkumu v několika řízeních před Nejvyšším správním soudem, který rozhodl o registraci kandidátní listiny kandidáta Karla Diviše (usnesení ze dne 13. prosince 2022 č. j. Vol 7/2022-87), zamítl návrh na zrušení rozhodnutí o odmítnutí registrace kandidátní listiny kandidáta Karla Janečka (usnesení ze dne 13. prosince 2022 č. j. Vol 9/2022-38), zamítl návrh na zrušení rozhodnutí o odmítnutí registrace kandidátní listiny kandidáta Pavla Zítka (usnesení ze dne 7. prosince 2022 č. j. Vol 10/2022-20) a zrušil

rozhodnutí o registraci kandidátní listiny kandidátky Denisy Rohanové (usnesení ze dne 13. prosince 2022 č. j. Vol 16/2022-48). S výjimkou prvního byly proti všem těmto rozhodnutím podány ústavní stížnosti, které Ústavní soud odmítl jako zjevně neopodstatněné (usnesení ze dne 3. ledna 2023 sp. zn. Pl. ÚS 36/22 ve věci Karla Janečka, usnesení ze dne 3. ledna 2023 sp. zn. Pl. ÚS 35/22 ve věci Pavla Zítka a usnesení ze dne 10. ledna 2023 sp. zn. Pl. ÚS 37/22 ve věci Denisy Rohanové).

[13] V důsledku rozhodnutí Ministerstva vnitra o registraci kandidátních listin, respektive o odmítnutí jejich registrace, a navazujících rozhodnutí Nejvyššího správního soudu byly pro volbu prezidenta republiky zaregistrovány kandidátní listiny devíti kandidátů. Některá z těchto rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v řízení k tomu určeném, ta zbývající žádný z oprávněných navrhovatelů nezpochybnil. V obou případech jsou rozhodnutí o registraci pravomocná a **ve fázi posuzování platnosti volby prezidenta podle § 90 s. ř. s. se již nelze zabývat tím, zda v registračním řízení byl, či nebyl porušen zákon**. To ostatně plyne i z § 66 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky, který spojuje zjišťované porušení zákona s hrubým ovlivněním *výsledku* volby (již registrovaného) kandidáta na prezidenta.

[14] Je pravda, že navrhovatelé nebyli oprávněni návrh ve věci registrace kandidátních listin podat, neboť nespadají do okruhu aktivně legitimovaných subjektů v řízení podle § 89 s. ř. s. Tím spíše však nemohou zpochybňovat registraci kandidátních listin prostřednictvím návrhu na vyslovení neplatnosti volby prezidenta, tedy v řízení se zcela odlišným předmětem. Nedostatek aktivní procesní legitimace k podání návrhu ve věci registrace kandidátní listiny nelze obcházet prostřednictvím návrhu na přezkum postupu registračního orgánu v rámci řízení podle § 90 s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2013 č. j. Vol 30/2013-47). Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. prosince 2004 č. j. Vol 11/2004-31, č. 471/2005 Sb. NSS, tento závěr je plně v souladu se smyslem a účelem registračního řízení, v jehož rámci vzniká vztah pouze mezi těmi, kdo navrhují registraci kandidátních listin, a příslušným registračním orgánem.

[15] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že námitku podjatosti předsedy senátu Tomáše Langáška z důvodu jeho studia na Středoevropské univerzitě (CEU), kterou vznesly navrhovatelky d) a h), nepředkládal podle § 8 s. ř. s. předsedovi soudu k přidělení tříčlennému senátu, aby o ní rozhodl. O námitce obdobného obsahu však již Nejvyšší správní soud usneseními ze dne 7. prosince 2022 č. j. Nao 172/2022-24 a ze dne 2. listopadu 2021 č. j. Nao 234/2021-31 rozhodl tak, že Tomáš Langášek nemá žádný poměr k věci, účastníkům ani jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který by zakládal pochybnosti o jeho nepodjatosti (obdobně viz též usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/22 ze dne 3. ledna 2023, bod 14). Jelikož navrhovatelé netvrdí žádné nové důvody pro vyloučení předsedy senátu, postačí na citovaná usnesení bez dalšího odkázat.

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že volební stížnosti nezasílal účastníkům řízení k vyjádření. S ohledem na to, že posuzované návrhy zpochybňovaly výlučně zákonnost registrační fáze volby prezidenta republiky, kterou – jak vysvětleno výše – nelze návrhem na neplatnost volby zpochybnit, nemohla by ani případná vyjádření účastníků přivodit jiné než zamítavé rozhodnutí. Soud si navíc vyjádření k obsahově prakticky totožnému návrhu již vyžádal v řízení sp. zn. Vol 37/2023.

pokračování

[17] Navrhovatelka h) k volební stížnosti přiložila také žádost o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), zdůvodněnou tím, že utrpěla škodu, neboť si u sázkové kanceláře vsadila na vítězství Pavla Zítka a z důvodu odmítnutí jeho registrace nemohla vyhrát. K projednání takového návrhu však Nejvyšší správní soud nemá pravomoc. Obecné nároky na náhradu škody projednávají soudy rozhodující v občanském soudním řízení, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem je nadto třeba uplatnit nejprve u příslušného orgánu [viz § 14 odst. 1 ve spojení s § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb.], což Nejvyšší správní soud není. Touto částí volební stížnosti se proto soud nemohl zabývat.

[18] K rozhodnutí o tom, aby byli do prvního kola volby v novém termínu řádně zaregistrováni všichni kandidáti, kteří nejpozději 8. listopadu 2022 podali kandidátní listinu u Ministerstva vnitra, s výjimkou Josefa Středuly, nemá Nejvyšší správní soud (za stávající situace ani žádný jiný orgán veřejné moci) vůbec pravomoc. V této části tudíž chybí základní podmínka řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], proto byl tento návrh odmítnut.

[19] Podobné platí o návrhu navrhovatelek d) a h), aby byly výsledky hlasování v jednotlivých okrscích uvedeny na technologii BLOCKCHAIN. S takovým způsobem nakládání s výsledky hlasování totiž platná a účinná právní úprava vůbec nepočítá.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou dosavadní judikaturou návrhy na vyslovení neplatnosti volby prezidenta opřené pouze o tvrzené vady v procesu registrace kandidátních listin zamítl, ve zbytku návrhy odmítl.

[21] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 10. února 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu